

Vergaderjaar 2008–2009

31 787

Veiligheid en ontwikkeling in fragiele staten

Nr. 5

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN BUITENLANDSE ZAKEN, VAN DEFENSIE EN VOOR ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 10 juli 2009

Inleiding

Burundi is een fragiele staat die sinds de Arusha akkoorden van 2000 belangrijke vooruitgang op het gebied van stabiliteit en veiligheid heeft geboekt. Het blijft echter van belang de stabiliteit in Burundi verder te verankeren. Wij menen dat de Nederlandse steun aan de veiligheidssector een essentiële bijdrage aan de stabiliteit en wederopbouw van Burundi levert. Zo zal de veiligheidssector een cruciale rol moeten spelen bij een vreedzaam verloop van de verkiezingen in 2010. De steun aan de veiligheidssector vormt daarmee een belangrijk onderdeel van de conflictpreventie in Burundi en past feilloos in het fragielestatenbeleid.

De afgelopen periode hebben wij, na een goede analyse van de politieke context tijdens onze bezoeken aan Burundi, overeenstemming met de Burundese regering bereikt over een strategisch kader voor samenwerking op het gebied van *Security Sector Development*. Dit heeft op 10 april jl. geresulteerd in de ondertekening van een *Memorandum of Understanding* (MoU) door Burundi en Nederland met het oog op een meerjarig samenwerkingsverband voor de ontwikkeling van de veiligheidssector in Burundi. Omdat steun aan een fragiele staat nooit zonder risico's is, biedt dit MoU nadrukkelijk de mogelijkheid om al naar gelang de omstandigheden de wijze van samenwerking aan te passen. Bovendien voorziet de samenwerking in een regelmatige kritische en geëngageerde politieke dialoog met de Burundese autoriteiten.

In deze brief informeren wij u nader over de opzet van deze samenwerking en de uitvoering tot nu toe.

Opzet

Het *Memorandum of Understanding* is een strategisch kader voor de meerjarige samenwerking op het gebied van *Security Sector Development* tussen Nederland en Burundi. Waar voorheen op basis van losse projecten werd gewerkt, worden de verschillende projecten nu in een samenhangend programma ondergebracht. Dit programma heeft niet alleen betrekking op de ontwikkeling van leger en politie, maar richt zich ook op de betrokkenheid van het maatschappelijk middenveld bij de ontwikkeling van en controle op de veiligheidssector. Daarnaast voorziet het MoU in een regelmatige politieke dialoog, waarin het functioneren van de veiligheidssector onderwerp van gesprek zal zijn. Naast het gezamenlijk uitvoeren van een aantal concrete projecten, stelt Nederland bovendien adviseurs ter beschikking aan het Burundese ministerie van Defensie en het ministerie van Publieke veiligheid, waaronder de politie ressorteert. De samenwerking en de activiteitenportefeuille zullen iedere twee jaar opnieuw worden bekeken en waar nodig aan de nieuwe (politieke) situatie worden aangepast. Door scherpe monitoring, evaluatie en een ingekaderde politieke dialoog kan worden ingespeeld op mogelijke risico's en politieke ontwikkelingen.

Uitvoering

Toezicht op de veiligheidssector

De verbetering van de democratische controle op de veiligheidssector vormt een onmisbaar onderdeel van de samenwerking. Burundi en Nederland hebben in dit verband de volgende concrete activiteiten geïdentificeerd. In de eerste plaats betreft het een project gericht op ondersteuning van het Burundese parlement bij de uitvoering van zijn controlerende taak ten opzichte van de veiligheidssector. Een tweede activiteit beoogt het maatschappelijk middenveld nauwer te betrekken bij het regelmatig «monitoren» van de relatie tussen de veiligheidssector en de bevolking. Tenslotte zal de reeds bestaande dialoog tussen de verschillende maatschappelijke groeperingen over onder andere verbetering van de veiligheidssituatie in Burundi worden ondersteund.

Burundese strijdkrachten

Voor de periode 2009–2011 hebben Burundi en Nederland een aantal gezamenlijke activiteiten geïdentificeerd, waarvan de volgende op korte termijn van start gaan.

Het eerste project betreft de opbouw van de constructiecapaciteit van de Burundese genie. Daartoe wordt een Nederlandse genie-eenheid in Burundi ingezet van eind augustus tot begin november 2009. De omvang van de eenheid bedraagt ongeveer veertig militairen. Doel van deze inzet is het overdragen van kennis en vaardigheden aan de Burundese genie.

Een andere activiteit heeft betrekking op de opbouw van de Informatie en Computer Technologie (ICT) infrastructuur binnen het Burundese ministerie van Defensie. Hiermee kan de informatie-uitwisseling op het ministerie verder worden bevorderd. Een Nederlandse officier zal deze maand een werkbezoek aan Burundi afleggen en een advies opstellen.

Daarnaast wordt ondersteuning geboden bij de modernisering van de hout- en metaalwerkplaats van het Burundese leger. Door de opbouw van een genie constructiecapaciteit kan het Burundese leger in de toekomst niet alleen in de eigen constructiebehoefte voorzien, maar ook bijdragen aan de wederopbouw van het land. De hout- en metaalwerkplaats kan

bovendien dienst doen als opleidingslocatie voor gedemobiliseerde militairen die een beroepsopleiding volgen ter voorbereiding op hun re-integratie in de burgermaatschappij.

Voor de voorbereiding en uitvoering van deze en toekomstige projecten zullen Nederlandse militairen voor korte periodes in Burundi worden ingezet. Naast de eerder genoemde inzet van ongeveer veertig Nederlandse genisten, zullen in 2009 en 2010 ongeveer tien militairen worden ingezet.

Burundese politie

In nauwe samenwerking met België zullen binnenkort de volgende activiteiten ter ondersteuning van de politie van start gaan. Ten eerste een trainingsproject om de politie voor te bereiden op haar taken en verantwoordelijkheden bij de voor 2010 voorziene verkiezingen. Tevens wordt een activiteit uitgewerkt die zich richt op de bevordering van gedragsverandering bij de politie met name ten opzichte van de burgerbevolking. Ook zal binnenkort een gezamenlijke Belgisch-Nederlandse missie worden uitgezonden om – in nauw overleg met de Burundese betrokkenen – een aantal contouren van een programma ter ondersteuning van de politie op de langere termijn nader in kaart te brengen. Ten slotte zal binnenkort een door Nederland medegefinancierd programma van start gaan dat een aantal knelpunten bij de opslag van politiewapens moet verhelpen.

De minister van Buitenlandse Zaken,
M. J. M. Verhagen

De minister van Defensie,
E. van Middelkoop

De minister voor Ontwikkelingssamenwerking,
A. G. Koenders